

Meidän kyvyt käyttöön

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri

14.12.2022

Meijän kyvyt käyttöön

Meijän kyvyt käyttöön -hanke on osa hallituksen Työkykyohjelmaa, jota toteutetaan vuosina 2019-2023. Hanke on rahoitettu Työkykyohjelmasta. Työkykyohjelma on osa hallituksen työllisyystoimien kokonaisuutta, ja se perustuu hallitusohjelmaan. Työkykyohjelmasta vastaa ja sitä toteuttaa työ- ja elinkeinoministeriö yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Työ- ja elinkeinoministeriön toimet keskittyvät osatyökykyisten työllistymisen esteiden purkamiseen ja työllistymistä vauhdittaviin toimiin. Samalla ehkäistään työttömyyden pitkittymistä. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan toimilla kehitetään osatyökykyisten työkyvyn tuen palvelukokonaisuutta sote-keskuksissa. Tässä raportissa on tarkemmin kuvattu, mihin ohjelman tavoitteeseen tai tavoitteisiin hanke kytkeytyy.

Hankkeen tausta

- Hanketta hallinnoi Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
- Toteutusaika 1.1.2021-31.12.2022
- Hankkeessa osatoteuttajina 17 Keski-Suomen kuntaa
 - Osallistuivat omarahoitusosuuden keräämiseen työpanoksellaan
 - Pilottikunnissa (Hankasalmi, Keuruu, Laukaa, Viitasaari ja Jyväskylä/Sampoharjun terveysasema) kehitettiin toimenpiteet, joita jalkautettiin muihin Keski-Suomen kuntiin
- Hankkeen kohderyhmänä ensisijaisesti työkyvyn tuen parissa toimivat ammattilaiset
 - Kehittämistyö tehty yhteiskehittämisen menetelmin erityisesti kuntien sosiaali-, terveys- ja työllisyyspalveluiden ammattilaisten kanssa

Hankkeen tausta

- Vahvoina toimijoina yhteiskehittämisessä Kela sote-keskuksissa hanke, Keski-Suomen yhteisöjen tuki (KYT) ry, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (Koske), Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystyö – ohjelma ja TE-palvelut
- Hankkeessa aloitti työskentelyn projektipäällikkö, kolme projektityöntekijää sekä 50% kliininen asiantuntija KSSHP:stä
 - Projektipäällikkö siirtyi muihin tehtäviin 1.6.2022, ei uusia rekrytointeja. Yksi projektityöntekijöistä siirtyi projektipäällikön paikalle
 - Lisäksi tarjottu työkyvyn tuen ammattilaisille konsultoivan lääkärin palveluita vuoden 2022 aikana
- Hankkeen budjetti oli yhteensä 787 000 €
- Kehittämistyö tuotu näkyväksi kirjaamalla se Innokylään

Hankkeen tavoitteet

- Hankesuunnitelmassa tavoitteiksi asetettiin kaksi päätavoitetta.
 1. työkyvyn tuen ja tuetun työllistymisen palvelurakenteiden sekä toimintamallien selkeyttäminen ja yhdenmukaistaminen sekä
 2. osatyökykyisten ja haastavassa työmarkkinatilanteessa olevien työ- ja toimintakyvyn, työllistymiskyvyn sekä työelämäosallisuuden vahvistaminen
- Näitä kahta päätavoitetta lähdettiin lähestymään neljän osatavoitteen avulla.
 1. Työkyvyn tuen rakentaminen osaksi sosiaali- ja terveyskeskusta
 2. Työllistymistä edistävien ja osallisuutta tukevien sosiaalihuollon palvelupolkujen selkeytyminen
 3. Osatyökykyisten vammaisten palvelupolkujen selkeytyminen
 4. Työttömyysuhassa olevien osatyökykyisten työ- ja työllistymiskyvyn tuen vahvistuminen ja palvelupolkujen selkeytyminen

Toimenpiteet

1. Työkyvyn tuen palvelukokonaisuuden rakentaminen ja mallintaminen osaksi tulevaisuuden sote-keskusta
 1. Työkyvyn tuen tarpeiden tunnistaminen (sis. työkyvyn tuen tiimin kehittäminen, asiakasvastaavamallin kehittäminen, työkyvyn tuen arviointi)
 2. Yksilöllisten palvelupolkujen luominen osaksi tulevaisuuden sote-keskusta (sis. asiakasohjaus, verkostoyhteistyö, yhteinen suunnitelma)
 3. Sosiaalihuollon työllistymistä tukeva palvelupolku osaksi tulevaisuuden sote-keskusta
 4. Työkyvyn tuen palvelukokonaisuus (kuvana/graafigisena tai muuten selkeänä hahmotuksena (visuaalinen ja/tai sanallinen))

Toimenpiteet

2. Laatuksiteereihin perustuva tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen pilotointi
3. Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen
 - Koulutukset ja seminaarit
 - Tavoitettu noin 1000 ammattilaista
- Hankkeessa ei toteutettu alihankintamallin pilotointia

Keskeiset tulokset

1. Työkyvyn tuen tiimin –mallinnus – yhteistyö pilottikuntien ja Kela sote-keskuksissa –hankkeen kanssa
2. Työkyvyn tuen palvelukokonaisuuden -mallinnus – suuri kokonaisuus, josta saatu paljon hyvää palautetta
3. Yhteistyö Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus –ohjelman kanssa – hankkeen työ jatkuu myös hankkeen päättymisen jälkeen

Mittarit

- Hankkeen pilottikunnat tuottivat mittaustietoa Kykyviisari tutkimukseen
- Hankkeen aikana käynnistettiin 4 työkyvyn tuen tiimiä ja aloitettiin 7 kunnan tai alueen kanssa työkyvyn tuen tiimien käynnistämisen prosessi
- Pilottitiimeissä asiakkaitten tilanteita käytiin läpi seuraavasti:
 - Jyväskylä, Sampoharju: Alkupalveluun ohjautunut 40 asiakasta, joista työkyvyn tuen tiimiin eteni 14.
 - Viitasaari: Työkyvyn tuen tiimiin asiakkaita on ohjautunut 18
 - Laukaa: Ohjaustiimissä on käsitelty 95 asiakasta 5-11/2022 välisenä aikana. Laukaan tiimi toiminut konsultoivana tiiminä
 - Hankasalmi: Työkyvyn tuen tiimissä käsitelty 15 asiakasta

Mittarit

- Tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen laatukriteerimittaukset toteutettiin Jyväskylän kaupungin Työvalmennuspalvelu Kätevässä kahteen kertaan syksyllä 2021 ja syksyllä 2022
 - Molemmilla kerroilla toiminta osoittautui laatukriteereiden mukaiseksi työhönvalmennukseksi (raja arvo 74 pistettä)
 - Ensimmäisessä mittauksessa Kätevä sai tulokseksi 83 ja toisessa mittauksessa 91
 - Hanke esitti kehittämisehdotuksensa molempien mittausten yhteydessä

Johtopäätökset ja tärkeimmät opit

- Kehittämistyön aikana nähty muutoksia työkyvyn tuen palvelukokonaisuudessa toimivien ammattilaisten ymmärryksessä ja palveluiden tuntemuksessa
 - Päälekkäinen työ vähentynyt
 - Prosessit tehostuneet
- Kehittämistyöhön saatava mukaan kaikki keskeiset organisaatiot
- Työkyvyn tuen tiimit saatava osaksi toimintaan osallistuvien organisaatioiden palvelurakennetta
- Tavoitteet, aikataulu ja toimintaympäristön laajuus ja resurssit eivät kohdanneet riittävän hyvin
 - Priorisointia jouduttiin tekemään, jolloin osa toimenpiteistä jäi liian vähälle huomiolle

Johtopäätökset ja tärkeimmät opit

- Asiakasosallisuuden huomioiminen kehittämistyössä vaatii terävöittämistä
- Laatuksiteereihin perustuvan tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen tavoitteet jäivät suurilta osin saavuttamatta
 - Kunnat eivät löytäneet palvelulle resurssia
 - Ymmärrystä palvelun menetelmistä ja vaikuttavuudesta onnistuttiin kuitenkin lisäämää

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

- Työkyvyn tuen tiimien toimintaa ja niihin ohjautumista tulee edelleen vahvistaa ja selkeyttää
 - Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus –ohjelman moniammatillista toimintamallia jalkauttavat projektityöntekijät jatkavat aloitettua työtä
 - Eri organisaatioiden ammattilaisten osallistuminen toimintaan ja kehittämistyöhön mahdollistettava
- Työkyvyn tuen kehittäjäverkoston käynnistäminen hyvinvointialueelle
 - Tavoitteena verkostoon osallistuvien ammattilaisten osaamisen vahvistaminen, ylläpitäminen ja kehittäminen, yhteistyön tiivistäminen yhdyspinnoilla ja nivelvaiheissa sekä jatkossa myös laadun arviointi ja seuranta

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

- Kehitysvammaisten työllistymisen osalta Saarikan, Äänekosken ja Viitasaaren yhteistyöryhmän toiminta on käynnistynyt vuoden 2022 lopulla
 - Ainakin Saarikan ja Äänekosken alueilla on tahtotilaa työhönvalmentajan toimenkuvan saamiseen, mikäli rahoitusta tähän löytyy
 - Laatukriteereihin perustuvan tuetun työllistymisen työhönvalmennus olisi hyvä nähdä tätä kehittämistyötä ohjaavana menetelmänä
- Työkykyohjelman tavoitteet on osaltaan huomioitu myös Kestävän kasvun -ohjelman Keski-Suomen hankehakemuksessa
 - Suunnitellut toimenpiteet edistäisivät erityisesti työkyvyn tuen tiimien juurtumista hyvinvointialueelle
 - IPS – Sijoita ja valmenna -toimintamallin käynnistämiseen Keski-Suomessa.
- Työkyvyn tuen palvelukokonaisuus hyväks.fi –internetsivustolle

Yhteyshenkilöt ja linkit

Hankkeesta ja sen toiminnasta voit olla yhteydessä:

- Anneli Kuusinen-Laukkala, osastonylilääkäri, anneli.kuusinen-laukkala@ksshp.fi
- Johanna Kinnunen, kliininen asiantuntijasairaanhoitaja, johanna.kinnunen@ksshp.fi

Meijän kyvyt käyttöön –hanke Innokylässä:

<https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/keski-suomi-meijan-kyvyt-kayttoon>

Yhteyshenkilöt ja linkit

Työkyvyn tuen tiimien jalkauttaminen hyvinvointialueelle:

- Marjo Jokinen, projektityöntekijä,
marjo.jokinen@jyvaskyla.fi
 - Hanna Lampinen, projektityöntekijä,
hanna.lampinen@jyvaskyla.fi
 - Riikka Hintikka, projektityöntekijä,
riikka.hintikka@jyvaskyla.fi
 - Matias Vallisto, projektityöntekijä,
matias.vallisto@jyvaskyla.fi
 - Sanna Teräväinen, projektityöntekijä,
sanna.teravainen@jyvaskyla.fi
- 1.1.2023 alkaen sähköpostin loppuosa hyvaks.fi

Kiitos!

Meidän kyvyt käyttöön –hanke:
Sampsa Nyssönen, projektipäällikkö
Jenna Lahti, projektityöntekijä
Kirsi Nieminen, projektityöntekijä
Johanna Kinnunen, kliininen asiantuntijasairaanhoitaja